

Bratrská šlechta v Čechách a na Moravě

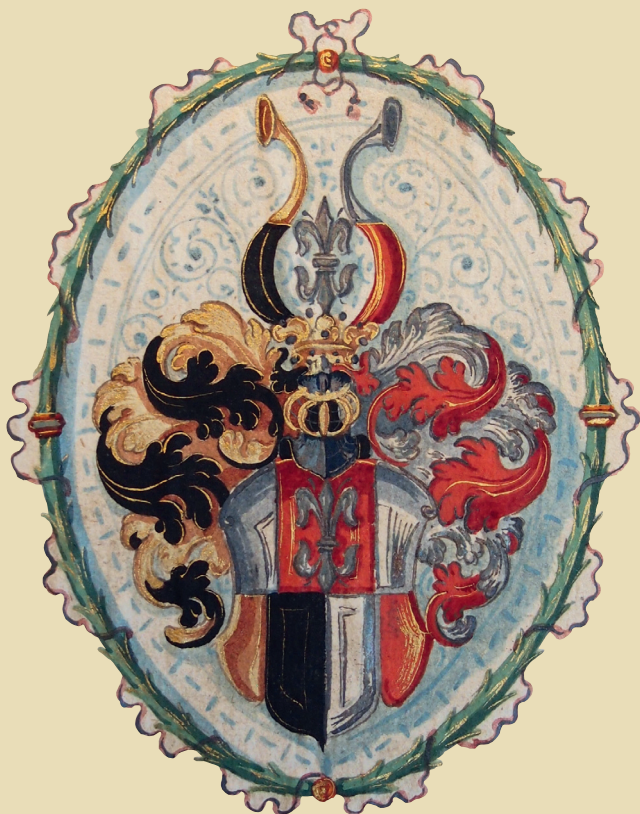
Formování konfesní identity urozených v kontextu středoevropského protestantismu raného novověku

Vědecké kolokvium

Historického ústavu AV ČR v. v. i., Praha

14. června 2017

9:30–17:00 hod. v kongresovém sále ÚTAM
(Prosecká 76, Praha 9)

V posledním desetiletí se těší výraznějšímu zájmu české historiografie téma konfesionality české a moravské šlechty, přičemž doposud byly zkoumány zejména takové projevy konfesní identity, s nimiž byl urozenec konfrontován v různých fázích svého života (rodová tradice, výchova a vzdělání, konverze, pohřební rituály), nebo které souvisely s jeho intelektuálními zájmy (knižní kultura). Přestože se v posledních desetiletích stalo předmětem zájmu také několik společensky a politicky významných urozenců, kteří se hlásili k vyznání jednoty bratrské, jako např. Václav Budovec z Budova (Noemi Rejchrtová), Petr Vok z Rožmberka (Jaroslav Pánek) a Karel st. ze Žerotína (Tomáš Knoz), komplexnější pohled na problematiku bratrské šlechty doposud chybí. Zcela mimo pozornost badatelů stála především početně významná skupina nižší šlechty, jejíž politická role výrazně narůstala od konce 16. století, což se v Čechách projevilo během zápasu nekatolických stavů o vydání tzv. Rudolfova Majestátu na náboženskou svobodu v roce 1609 či v době českého stavovského povstání mezi lety 1618–1620.

Kolokvium, které je součástí grantového projektu zaměřeného na výzkum konfesní identity bratrské šlechty v době od poslední čtvrtiny 16. století do poloviny 17. století, je zamýšleno jako širší interdisciplinární diskuse o problémech spojených s konfesní identitou urozenců v raném novověku z pohledu různých metodických přístupů. Příspěvky, zacílené přímo na skupinu bratrské šlechty, se pokusí sledovat rozhodující vlivy při vytváření konfesní identity bratrské nobility, zejména rodové konfesní tradice, vzdělávání podmíněné určitým typem konfesní kultury, proces komunikace mezi úřady bratrské duchovní správy, evropskými sociálními i vzdělanostními elitami, zejména z kalvinistického prostředí, a šlechtou. Předmětem pozornosti bude také způsob, jakým bratrská šlechta prezentovala svoji konfesní identitu v oblasti hmotné podpory lokálních sborů formou darů, odkazů či vrchnostenských privilegií, projevy vzdělanostního nebo kulturního mecenátu či recepce nábožensky vzdělávací literatury.

PROGRAM

9:30 přivítání a zahájení kolokvia (Martin Holý)

1. PŘEDNÁŠKOVÝ BLOK

9:40–10:10 Jiří Just: Bratrská šlechta v multikonfesní společnosti Čech a Moravy na počátku 17. století

10:10–10:40 Martin Holý: Výchova a vzdělávání českobratrské šlechty. Příspěvek ke konfesionalizaci nobility v 16. a raném 17. století

10:40–10:55 *diskuse*

10:55–11:15 *přestávka na kávu*

2. PŘEDNÁŠKOVÝ BLOK

11:15–11:45 Ondřej Podavka: Latinská korespondence Adama a Václava Budovce z Budova v Archivu Matouše Konečného a basilejské Universitní knihovně

11:45–12:15 Markéta Růčková: Vrchnostenská privilegia a donace pro sbory jednoty bratrské

12:15–12:30 *diskuse*

12:30–14:00 *přestávka na oběd*

3. PŘEDNÁŠKOVÝ BLOK

14:00–14:30 Jiří Hrbek: Mezi luteránstvím, utrakvismem a jednotou bratrskou. Konfesní profilace rodových větví Valdštejnů na přelomu 16. a 17. století

14:30–15:00 Jiří Brňovják: Mezi vírou, loajalitou a kariérou. Skrbenští z Hřiště na Moravě, Opavsku a Těšínsku v 17. století

15:00–15:15 *diskuse*

15:15–15:35 *přestávka na kávu*

4. PŘEDNÁŠKOVÝ BLOK

15:35–16:05 Marie Ryantová: Konfesijní specifika na stránkách raně novověkých památníků

16:05–16:35 Ondřej Jakubec: Konfesijní charakter sepulkrálních památek raného novověku: problém s otevřeným koncem

16:35–16:55 *diskuse*

ca. 17:00 *ukončení kolokvia*